

Operativni sistemi

Informatika za I razred srednje škole

SOFTVER

Operativni sistemi

- Skup programa koji upravljaju hardverskim i softverskim resursima računara

Sistemske softver

- Skup programa čija je namjena da omogući pravilno funkcionisanje računara i njegovih komponenti

Aplikativni softver

- Programi koji su pravljeni da izvrše tačno određeni zadatak (programi za poslovanje, nauku, zabavu, komunikaciju...)

Računarski virusi -malware

- Zlonamjerni programi koji mogu da naprave štetu korisnicima računara izvrše zloupotrebu privatnih podataka

Operativni sistem

- Kompleksan programski sistem koji treba da obezbijedi lako i efikasno korišćenje računara.
- Hardver računara je bez operativnog sistema neupotrebljiv
- Korisnički interfejs – dio o.s. koji omogućava korisniku komunikaciju i upravljanje računarom.
- Najpoznatiji operativni sistemi su DOS, Windows, Linux, Mac OS

FUNKCIJE Operativnog sistema

- Upravljanje procesima (djelovima programa)
- Upravljanje memorijom
- Upravljanje I/O jedinicama (input/output)
- Upravljanje fajlovima
- Zaštita sistema

Sistemski softver

- Drajveri (služe za upravljanje uređajima priključenim na računar)
- Programi prevodioci - kompajleri (prevode iz programskog jezika u mašinski jezik)
- Različiti uslužni programi – **utility** software – programi za analizu, konfiguraciju, optimizaciju i održavanje računara.
 - Antivirus programi, dijagnostički programi, čistači registra, programi za monitoring sistema
 - Programi za pravljenje rezervne kopije (backup), programi za kompresiju diska, programi za čišćenje diska od nepotrebnih fajlova (disk cleanup), programi za konfigurisanje particija diska (partition editors), programi za formatiranje diska...
 - Programi za kompresiju i arhiviranje fajlova – zip i rar arhiveri
 - Programi za upravljanje fajlovima (file managers)
 - Programi za instalaciju/deinstalaciju programa
 -

Aplikativni softver

- Programi za pregled web stranica
- Programi za kancelarijsko poslovanje (obrada teksta, tabelarni proračuni, slajdovi)
- Programi za rad sa multimedijom (slika, zvuk, video)
- Računarske igre
- Programi za proračune u nauci
- Programi za upravljanje bazama podataka

Kojoj vrsti softvera pripada navedeni program?

Mogući odgovori su: dio OS, sistemski softver, aplikativni softver, malver

1) Mini Tool Partition Wizard	➤ Sistemski softver(utility)
2) Google Chrome	➤ Aplikativni
3) Kasperski Antivirus	➤ Sistemski
4) Adobe PhotoShop	➤ Aplikativni
5) Windows Defender Firewall	➤ Dio OS
6) 7-Zip	➤ Sistemski
7) MS Office Word	➤ Aplikativni
8) Fortnite	➤ Aplikativni
9) BackupPC	➤ Sistemski

Domaći zadatak:

1. Istražiti nešto o najpoznatijim operativnim sistemima smart telefona
2. Navesti najčešće korišćene aplikacije na smart telefonima i njihovu svrhu